

На основу члана 4.8. Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11) и чл. 6. и 7. Правилника о тарифном поступку (“Службени гласник БиХ”, број 44/05), рјешавајући по захтјеву Електропреноса Босне и Херцеговине а.д. Бања Лука, број: 76-У-16/16 од 3. новембра 2016. године, на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију одржаној 3. априла 2017. године, донијета је

ОДЛУКА

1. Електропреносу Босне и Херцеговине се одређује потребни годишњи приход за 2017. годину у износу од 107.475.788 КМ.
2. Утврђују се тарифе за услуге преноса електричне енергије (мрежарина), како слиједи:
 - дио преносне мрежарине који се односи на енергију износи 0,578 фенинга/kWh,
 - дио преносне мрежарине који се односи на снагу износи 1,472 КМ/kW.
3. Потребни годишњи приход за 2017. годину се одобрава у структури и износима наведеним у трећој колони следеће табеле:

Трошкови и приходи (КМ)	Захтјев	Одобрено	Индекс (3/2)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Трошкови материјала и резервних дијелова	4.800.000	3.450.000	0,719
Трошкови услуга	5.500.000	4.900.000	0,891
Трошкови радне снаге	57.105.500	55.587.593	0,973
Амортизација	54.799.058	54.799.058	1,000
Трошкови камата	2.031.188	2.031.188	1,000
Остали трошкови	5.160.000	5.160.000	1,000
Остали и ванредни расходи	895.000	895.000	1,000
Регулаторна накнада	1.339.000	1.339.000	1,000
А. Укупно трошкови и расходи	131.629.746	128.161.839	0,974
Бруто добит	2.195.000	2.195.000	1,000
Б. Укупно трошкови и бруто добит	133.824.746	130.356.839	0,974
1. Приход од ИТЦ механизма	4.040.184	3.780.000	0,936
2. Приход од додјеле прекограничних капацитета	2.100.000	3.000.000	1,429
3. Остали приходи (донирана средства)	2.174.776	2.174.776	1,000
4. Приход од прикључка		4.000.000	
5. Финансијски приход	2.588.400	3.000.000	1,159
6. Приход по основу добити из капитала		6.926.275	
Ц. Потребан приход (Б-1-2-3-4-5-6)	122.921.386	107.475.788	0,874
Енергија преузета из преносног система (kWh)	11.618.937.161	12.090.195.173	1,041
Снага преузета из преносног система (kW)		25.550.000	
Тарифа – енергија (фенинг/kWh)		0,578	
Тарифа – снага (КМ/kW)		1,472	

4. Независни оператор система у БиХ и Електропренос БиХ су дужни да по истеку сваког календарског мјесеца, у сарадњи са власницима лиценце за дистрибуцију електричне енергије, купцима који су директно прикључени на преносни систем и власницима лиценце за производњу електричне енергије који посједују производне објекте прикључене на преносни систем, сачине извјештај о енергетским величинама у свим тачкама преузимања из преносног система.
5. На основу извјештаја из претходне тачке ове одлуке, за купца прикљученог на преносни систем, услуге преноса електричне енергије се фактуришу његовом снабдјевачу, а за купца прикљученог на дистрибутивни систем оператору дистрибутивног система (ОДС), односно правном лицу у оквиру којег ОДС дјелује. Услуге преноса електричне енергије за произвођача који преузима електричну енергију из преносног система се фактуришу лиценцираном произвођачу, односно правном лицу у оквиру којег произвођач дјелује.
6. За енергију преузету у пумпном начину рада, произвођачима се не наплаћује тарифа за услуге преноса електричне енергије.
7. Тарифе одређене овом одлуком се користе приликом одређивања тарифа/цијена за крајње купце, према структури тарифних елемената у оквиру појединих категорија потрошње.
8. Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а примјењује се од 1. маја 2017. године.

Диспозитив одлуке се објављује у “Службеном гласнику БиХ”, службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Успостава Компаније за пренос електричне енергије у Босни и Херцеговини је омогућена доношењем *Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини* (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11) и *Закона о оснивању Компаније за пренос електричне енергије у Босни и Херцеговини* (“Службени гласник БиХ”, бр. 35/04 и 76/09).

Електропренос Босне и Херцеговине а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Компанија) је власник лиценце за обављање дјелатности преноса електричне енергије, у складу са одлуком Државне регулаторне комисије за електричну енергију (у даљем тексту: ДЕРК), број: 05-28-12-341- 20/12 од 17. јануара 2013. године (“Службени гласник БиХ”, број 5/13).

Компанија се сходно члану 12. *Методологије за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног оператора система и помоћне услуге – Пречишћени текст* (“Службени гласник БиХ”, бр. 93/11, 61/14 и 95/16– у даљем тексту: *Тарифна методологија*), финансира из пружања услуга купцима и произвођачима, које обрачунава и фактурише по одобреној мрежарини и из других извора, као што су накнаде за прикључак на преносну мрежу.

Компанија је поднијела захтјев за одобравање тарифа, број: 76-У-16/16 од 3. новембра 2016. године, запримљен 9. новембра 2016. године под бројем: 04-28-5-333/16. Захтјев је поднијет на обрасцима прописаним Одлуком о одређивању образаца за достављање

података у тарифном поступку (“Службени гласник БиХ”, број 44/05), са потребним прилозима.

У складу са чл. 4. и 9. *Правилника о тарифном поступку*, исказани подаци морају бити јасно изложени, тако да омогућавају њихову потпуну идентификацију и морају пружити довољно информација да би се могла донијети одлука.

Разматрање захтјева за тарифе кроз поступак одобравања тарифа у највећој могућој мјери мора испоштовати основне принципе који прописују да ће тарифе бити праведне и разумне, равноправне, засноване на објективним критеријумима, засноване на оправданим трошковима и одређене на транспарентан начин. Подносилац захтјева за одобрење тарифе је дужан доказати да предложена тарифа испуњава захтјеве из закона БиХ и правила и прописа ДЕРК-а.

Компанија у свом захтјеву за одобрење прихода и расхода за 2017. годину тражи измјену тарифа за услуге преноса електричне енергије, те предлаже просјечну тарифу за пренос електричне енергије (просјечну мрежарину) у износу од 1,058 фенинга/kWh. Потребни приход Компаније у 2017. години који би се требао обезбиједити примјеном тарифе за услуге преноса електричне енергије износи 122.921.386 КМ.

Компанија у захтјеву наводи основне приступе и чињенице којима се руководила код дефинисања захтјева за тарифу за 2017. годину:

“а) Укупна средства за инвестиције су распоређена на конкретне објекте из Плана инвестиција за период 2016-2018. година.

б) Трошкови инвестиција из властитих средстава и за 2017. годину, једнаки су трошковима расположиве амортизације Компаније за 2017. годину, (амортизација Компаније умањена за отплату главнице кредита), односно не планира се ново кредитно задужење за инвестиције ни у 2017. години.

ц) Компанија је урадила План пословања за период 2016-2018. година поштујући важећу тарифу.

д) Након што се проведе тарифни поступак и одреди нова тарифа за 2017. годину, Компанија ће направити ребаланс План пословања за 2017. годину.

е) Обим пренесене електричне енергије на мрежи преноса планиран за 2017. годину, је 11.618.937.161 kWh. Податак је преузет од НОС БиХ-а, а исти је кориштен код утврђивања тарифе за рад НОС БиХ-а за 2017. годину.

ф) Укупно планирани расходи за 2017. годину, повећани су у односу на расходе који су оцијењени за 2016. годину, као и у односу на одобрене укупне расходе од стране ДЕРК-а за 2015. годину.

г) Компанија је планирала трошкове материјала у 2017. години у износу одобрених од стране ДЕРК-а за 2015. годину, тј. 4.800.000 КМ.

х) Износ трошкова производних услуга у 2017. години, планиран је у истом износу у односу на одобрени од стране ДЕРК-а за 2015. годину, тј. 5.500.000 КМ.

и) Након извршених анализа трошкова радне снаге Компаније за 2017. годину, утврђено је да износ који је одобрен за 2015. годину, није довољан за покриће истих трошкова у 2017. години. Разлог за то је у чињеници што је у 2016. години, дошло до измјене законских и подзаконских прописа из области пореза на доходак у Федерацији БиХ. Конкретније образложење наведених чињеница дато је у приложеној Анализи утицаја предложене тарифе на пословање регулисане Компаније и њене купце. Из наведених разлога, тражимо повећање трошкова радне снаге за 2,73 % веће у односу на тарифно одобрене за 2015. годину, односно у износу од 57.105.500 КМ.

ј) Трошкови амортизације за 2017. годину, планирани су са повећањем од 18,34% у односу на одобрени износ за 2015. годину, тј. у износу од 54.799.058 КМ. Поред тога, оцијењена амортизација за 2016. годину је за 14,57 % већа од одобреног износа за 2015. годину, и износи 53.054.734 КМ. Овај трошак је у 2015. и 2016. години остварен у знатно већем обиму од одобреног, због чињенице да су у 2015. години прокњижени ефекти процјене имовине Компаније, као што је наведено у приложеној Анализи утицаја предложене тарифе на пословање регулисане Компаније и њене купце.

к) Планирани трошкови камата су мањи од одобрених од стране ДЕРК-а за 2015.годину, као и од оцијењених за 2016. годину.

1) Укупан приход кога треба обезбиједити за Компанију (да би се покрили трошкови) за 2017. годину без добити су 131.629.746 КМ.

м) Укупан приход Компаније за 2017. годину, увећан за планирану добит износи 133.824.746 КМ.

н) Наведени укупан приход се умањује за износ прихода оствареног по основу ПТС-а у планираном износу од 4.040.184 КМ.

о) Укупан приход се умањује за приход од прекограничних капацитета у износу од 2.100.000 КМ.

п) Укупан приход се умањује за планирани износ осталих прихода (донирана средства) од 2.174.776 КМ.

р) Укупан приход се умањује за расходе од финансирања у износу од 2.588.400 КМ.

с) Потребан приход Компаније у 2017. години, умањен за напријед наведене приходе у конкретно наведеним износима обезбиједити примјеном тарифе за услуге преноса електричне енергије на потрошњу енергије потрошача који преузимају енергију са електропреносне мреже у БиХ у износу од 122.921.386 КМ

т) У трошковима Компаније за 2017. годину није укључен порез - ПДВ.”.

ДЕРК је извршио темељит преглед документације Компаније, па се у наставку тарифног поступка могло приступити оцјени свих поднијетих доказа уз придржај права ДЕРК-а да тражи додатне податке и информације када то буде сматрао потребним.

Захтјев Компаније је рјешаван спровођењем поступка формалне јавне расправе, у свему према одредбама Правилника о јавним расправама (“Службени гласник БиХ”, број 38/05), према чијој је одредби члана 45. ДЕРК кратким обавјештење у дневним новинама и на својој интернет страници упознао јавност са сажетком поднијетог захтјева и могућношћу

заинтересованих лица да се непосредно упознају са захтјевом и упуте писмене коментаре у вези са предметом тарифног поступка. Обавјештење за јавност је позвало и лица заинтересована да у поступку формалне јавне расправе учествују као умјешачи и да претходно писмено докажу свој интерес, те најавило одржавање формалне јавне расправе о захтјеву.

Након достављања захтјева за стицање статуса умјешача, како би саслушао свједочења о њиховим позицијама и интересима, ДЕРК је закључком број: 04-28-5-333-15/16 од 15. децембра 2016. године дозволио учешће у поступку у својству умјешача слиједећим субјектима: “Алуминиј” д.д. Мостар, ЈП “Електропривреда Босне и Херцеговине” д.д. Сарајево, МХ “Електропривреда Републике Српске”, Матично предузеће, а.д. Требиње, ЈП “Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне” д.д. Мостар и Р-С Силицион д.о.о Мркоњић Град. Умјешачи нису користили право да изврше непосредан увид у цјелокупну документацију захтјева.

Припремна расправа о поднијетом тарифном захтјеву НОС-а БиХ је одржана 20. децембра 2016. године у Тузли. На припремној расправи је утврђена листа питања које је требало расправити и ток формалне јавне расправе. На формалној јавној расправи одржаној 27. децембра 2016. године, стране у поступку су презентовале своје доказе како би се утврдиле све релевантне чињенице. Обрађено је свако од питања са утврђене листе и то сукцесивно одговором подносиоца захтјева и коментарима на исте од стране умјешача и водитеља поступка.

Извјештај водитеља поступка описује ток поступка, понуђене доказе и утврђене чињенице, релевантне правне одредбе и препоруку члановима Комисије (у даљњем тексту: Комисија) и достављен је странки у поступку актом ДЕРК-а, број: 04-28-5-333-15/16 од 13. јануара 2017. године, те умјешачима којима је такав статус правоваљано признат. Анализа трошкова и прихода, изложена у извјештају водитеља потврђује, одбија или прилагођава појединачне ставке, величине или методе коришћене за припрему приједлога тарифе, у складу са дискреционим правима ДЕРК-а у тарифном поступку.

Извјештај треба да пружи разумну основу Комисији да на предоченим подацима, аргументима и појашњењима, те коментарима Компаније број: 06-421/17 од 20. јануара 2017. године датим на приједлог овог извјештаја, као и коментарима умјешача у поступку, након што их све пажљиво размотри и процијени, донесе своју коначну одлуку о поднијетом захтјеву.

Комисија, дакле, мора усмјерити своја разматрања на све елементе у трошковној структури које је истицао подносилац захтјева, анализу трошкова и прихода изложу у извјештају водитеља поступка, као и коментаре умјешача поднесених у току цијелог поступка, те цјеловитом опсервацијом одлучити о поднијетом захтјеву. Слиједећи такве обавезе, Комисија излаже сљедећа своја становишта:

По основу *трошка материјала* Компанија у захтјеву наводи износ од 4,8 мил. КМ што је за 60 % више од процјене реализације у 2016. години, односно 40 % више у односу на остварење из 2015. године. На формалној јавној расправи Компанија је захтијевани износ образлагала чињеницама да су у протеклом периоду трошене старе залихе у циљу њиховог смањења, те стално присутну проблематику процеса јавних набавки. Неколико

последњих година је присутна знатно нижа реализација овог трошка од одобрених износа на шта су указивали и умјешачи на самој расправи, те је одређивању овог трошка приступљено са нарочитим опрезом. Узимајући у обзир остварене и одобрене величине у досадашњем периоду, те изнијету аргументацију у оквиру поступка, Комисија одобрава износ од 3.450.000 КМ за трошкове материјала.

У оквиру *трошкова услуга* Компанија је захтијевала износ од 5.500.000 КМ, што је идентичан износ одобреном у претходном тарифном поступку. Слично као и код трошкова материјала, уочљиво је да је реализација последњих година нижа од одобрених вриједности.

Кроз питања на формалној јавној расправи умјешачи су сматрали упитном оправданост траженог износа овог трошка позивајући се на запошљавање великог броја нових запосленика као аргуменат. Компанија у свом одговору наводи: “*Услуге трећих лица се односе на уско специјализоване послове за које немамо адекватну радну снагу. Овај трошак се не повећава*”.

Иако Компанија не предвиђа пораст трошкова услуга у односу на одобрене вриједности, досадашња реализација указује на прецијењено планирање, те се овај трошак за 2017. годину признаје у износу од 4.900.000 КМ.

По основу *осталих трошкова* Компанија је у свом захтјеву навела износ од 5,16 мил. КМ колико износи и процјена остварења за 2016. годину. У последњих неколико година примјетан је раст ове групе трошкова проузрокован првенствено износима комуналних такси које Компанија плаћа јединицама локалне самоуправе (општинама) на чијем подручју се налазе њена стална средства (далеководи и трансформаторске станице). Уважавајући чињеницу да Компанија користи сва расположива правна средства да оспори увођење ове врсте јавних намета, те да Компанија реално не може значајније утицати на износ истих, предлаже се одобрење овог трошка у износу од 5.160.000 КМ.

На име *осталих и ванредних расхода* Компанија је тражила 895.000 КМ, док је за 2015. годину ДЕРК одобрио за ову групу трошкова износ од 1.000.000 КМ. У претходним годинама уочавају се два знатна одступања у остварењу ових трошкова и то за 2011. годину када је извршена исплата трошкова по основу судских пресуда по тужби запосленика и 2015. године због расхода по основу исправке вриједности потраживања од Алуминија д.д. Мостар, затим обезврјеђења залиха материјала и опреме као ефекат укњижене процјене имовине Компаније. У погледу ових расхода је прихватљив приједлог водитеља поступка да се као износ осталих и ванредних расхода одобри износ у висини од 895.000 КМ.

Трошак *радне снаге* у пословању Компаније је највећи трошак и његово остварење (процјена) за 2016. годину износи 55.905.212 КМ. Компанија је затражила одобрење трошка радне снаге у висини од 57.105.500 КМ што представља повећање за 2,7 % у односу на одобрени износ из 2015. године. Као разлог повећања Компанија наводи: “*Након извршених анализа трошкова радне снаге Компаније за 2017. годину, утврђено је да износ који је одобрен за 2015. годину, није довољан за покриће истих трошкова у 2017. години. Разлог за то је у чињеници што је у 2016. години, дошло до измјене законских и подзаконских прописа из области пореза на доходак у Федерацији БиХ.*”

Од 1. августа 2015. године, Компанија је накнаду за топли оброк са 15 КМ смањила на 12 КМ по дану, док је у 2016. години топли оброк износио 8,5 КМ. Накнада за регрес у 2015. години је износила 500 КМ по запосленику а у 2016. години 600 КМ.

Као и у претходним тарифним поступцима на формалној јавној расправи питање трошка радне снаге је изазвало највише пажње умјешача који су настојали указати да је Електропренос БиХ, већ достигао и претигао остале субјекте из електроенергетског сектора у висини просјечних примања. Како је то истакнуто на самој расправи, а наведено и у захтјеву, Компанија није затражила даљњи раст примања својих запосленика, већ искључиво додатна средства како би се задржали постојећи износи зарада уз компензирање додатних оптерећења насталих услијед измјене законских прописа из области пореза на доходак у Федерацији БиХ.

Компанија одређеним корективним мјерама (нпр. смањење топлог obroка) одржава трошак радне снаге у границама одобреног износа што се може видјети и по просјечно оствареној нето заради без накнада по запосленику која је у 2015. години износила 1.780,72 КМ, а за првих 11 мјесеци 2016. године 1.792,33 КМ. Такођер, Компанија је у 2015. години примила у радни однос 31, а у 2016. години 134 запосленика. Уважавајући напријед изнесено а нарочито нивое достигнутих примања, као и чињеницу да је у Компанији на дан 15. децембра 2016. године запослено 1.316 запосленика, што је за 29 запосленика мање од планираног броја у 2017. години, чини се оправданим за трошак радне снаге за 2017. годину одобрити износ идентичан оном за 2015. годину, односно 55.587.593 КМ.

Трошак амортизације је други по величини трошак у пословању Компаније. У захтјеву за 2017. годину Компанија планира трошак амортизације остварити у висини од 54.799.058 КМ што је за 3,3 % више од процјене остварења за 2016. годину (53.054.734 КМ). Овај пораст се оправдава стављањем у употребу новоизграђених постројења и опреме.

Компанија је у 2014. години извршила процјену вриједности имовине, а ефекти процјене су примијењени у извјештајима и билансима од 1. јануара 2015. године. Процјена имовине је резултовала повећањем имовине Компаније на вриједност од 1,17 милијарду КМ при чему је ставка некретнине, постројења и опрема увећана са 595,030 мил. КМ на 815,197 мил. КМ, односно 220,67 мил. КМ више. Процјена средстава је иницирана ревизорским извјештајем независног ревизора за 2014. годину када је Компанија добила мишљење са резервом због неизвршене процјене сталне имовине и залиха.

Процјена имовине Компаније је резултовала знатним умањењем набавне вриједности основних средстава и значајним порастом садашње (нето) вриједности имовине након извршене процјене, што је на формалној јавној расправи имплицирало питање о ваљаности амортизационих стопа које су се примјењивале прије процјене. Резултат процјене наводи на то да се радило у убрзаној амортизацији. Компанија је то на расправи овако образложила: *“Повећање имовине је резултат утврђивања фер вриједности имовине Електропреноса на тржишту, разлика је резултат што процјена имовине ове Компаније није рађена пуних 10 година, а не резултат неадекватно утврђених амортизационих стопа како ви наводите. Разлог повећања вриједности имовине утврђене процјеном је резултат неадекватно утврђене вриједности имовине приликом процјене у моменту оснивања Компаније, на коју такође нисмо могли утицати.”*

Знатно нижа набавна вриједност средстава (око 958 мил. КМ) исказана након процјене имовине у билансима (Финансијски извјештај за 2015. годину) Компаније је без одговарајућег образложења стопâ амортизације чија вриједност сада износи просјечно 5,7 %, док су прије процјене ове стопе износиле у просјеку 2,4 %. На овај начин се средства убрзано амортизују, јер је просјечан корисни вијек средстава свега 17 година, а да Компанија нема одговарајуће објашњење овакве рачуноводствене политике. Поред тога, након процјене, појављује се врло мала разлика између садашње (нето) вриједности (900,8 мил. КМ) и набавне (бруто) вриједности средстава (958,5 мил. КМ), из чега произилази да је степен отписаности основних средстава свега 6 %, док је прије процјене степен отписаности износио 70 %.

Уз то што је процјена имовине резултовала порастом трошка амортизације, она је имала одраз и на приходовну страну кроз исказану нераспоређену добит по основу укидања ревалоризационих резерви (добит из капитала) која је за 2015. годину износила 6.334.668 КМ,

С обзиром на досадашњу праксу и принципе код одобравања овог трошка, уважавајући чињеницу да су ефекти процјене имовине укњижени у пословне књиге Компаније, те чињеницу да ће услијед инвестиционог циклуса доћи до активирања нових средстава (постројења и опреме) у 2017. години, трошак амортизације признаје се у нивоу затраженог односно 54.799.058 КМ, уз придржај ДЕРК-а да се добит из капитала третира као одбитна ставка у прорачуну потребног прихода.

Компанија је *трошкове камата* за 2017. годину планирала у складу са отплатним планом активних кредитних задужења. Пројекција овог трошка износи 2.031.188 КМ уз присутну тенденцију континуираног опадања због смањења обавеза у структури пасиве Компаније. У потребни приход Компаније се одобравају трошкови камата, у износу једнаком захтјеву Компаније, од 2.031.188 КМ, а у складу са *Тарифном методологијом*, као трошак дуга у оквиру просјечних пондерисаних трошкова капитала.

У складу са чланом 17. *Тарифне методологије*, Компанији се као оправдани трошак признаје и износ од 1.339.000 КМ по основу обавезе плаћања регулаторне накнаде у висини прописаној Одлуком о утврђивању регулаторне накнаде за 2017. годину (“Службени гласник БиХ”, број 75/16).

У претходном периоду Компанија је редовно остваривала *добит* у пословању. Компанија је уважавајући постигнуте резултате у пословању у предложеној тарифи за 2017. годину процијенила добит у вриједности 2.195.000 КМ.

ДЕРК ја за 2015. годину, узимајући у обзир вриједност капитала Компаније на дан 31. децембра 2014. године од 802.462.760 КМ, одобрио добит у износу од 2.195.664 КМ што представља поврат од 0,27 % на капитал Компаније. Укупна вриједност имовине Компаније на дан 31. децембра 2015. године износила је 1,17 милијарду КМ са удјелом сталне имовине од 75 % (918.584.000 КМ) а текућих средстава 25 % (251.581.000 КМ). Пораст aktive од 21,2 % у односу на 2014. годину је посљедица укњижења процјене имовине. На страни пасиве процјена имовине је резултовала повећањем капитала Компаније на вриједност 1.016.992.000 КМ, од чега се 228.720.000 КМ односи на ревалоризационе резерве и 32.330.000 КМ на нераспоређену добит из претходног периода.

Узимајући у обзир наведено, за 2017. годину одобрава се добит у затраженом износу од 2.195.000 КМ.

Исправка вриједности потраживања од Алуминија д.д. Мостар од 7,56 мил. КМ која је у 2015. години књижена као расход, у наредном периоду ће се појавити као приход, узимајући у обзир споразум о исплати дуга у 48 једнаких рата између Електропреноса БиХ и Алуминија. Према информацијама са формалне јавне расправе једна рата је већ отплаћена, а годишњи приход Компаније по овом основу ће износити 1,575 мил. КМ. Овај приход због принципа правичности није третиран као одбитна ставка, а његовом наплатом добит Компаније биће увећана за приказани износ.

Потребни приход за обављање регулисане дјелатности умањује се и за износ *финансијских прихода* које ће Компанија обезбиједити орочавањем дијела средстава која се налазе на рачунима Компаније. У захтјеву Компанија је навела износ од 2,588,400 КМ по основу финансијског прихода који планира остварити у 2017. години. Компанија у посљедњих неколико година остварује значајан финансијски приход који највећим дијелом проистиче из дугорочних финансијских пласмана. У Финансијском извјештају за првих девет мјесеци 2016. године приказано је остварење овог прихода у висини од 4.673.579 КМ, од тога се 3.777.645 КМ односи на приход од камата на орочене депозите, 836.753 КМ на приход од позитивних курсних разлика, док се преостали дио од 59.181 КМ односи на приход од камата на депозите по виђењу.

Кроз одговоре на питања постављена на формалној јавној расправи, а која су се односила на овај приход, Компанија је доставила преглед орочених депозита са каматама и периодом орочења. Евидентно је да Компанија има укупно орочених 150 мил. КМ на период од двије године са каматном стопом која се креће у распону од 1,2 до 2,69 %. Такођер, Компанија је приказала орочење 10 мил. КМ са каматном стопом од 3,6 % код Банке Српске која се налази у ликвидацији, али су средства призната у ликвидацијској маси. Уважавајући чињеницу да су у претходним годинама остварења овог прихода била знатно виша од планских пројекција, те суму орочених средстава, као и знатан приход од позитивних курсних разлика, чини се реалнијим овај приход за 2017. годину одобрити у износу од 3.000.000 КМ.

ИТС механизам је механизам компензације који омогућава покривање трошкова на преносној мрежи који настају услед прекограничних токова. Сходно члану 16. *Тарифне методологије* потребни приход за обављање регулисане дјелатности умањује се за износ осталих прихода који се односе на регулисану дјелатност укључујући нето износ (приход–расход) остварен од прекограничних токова. Првобитно, БиХ је учествовала у ИТС механизму земаља југоисточне Европе. Заједнички европски ИТС механизам, који обухвата 26 земаља и 31 оператора преносног система, ступио је на снагу 1. јуна 2007. године. У 2015. години остварен је приход по овом основу од 4.559.917 КМ а процјена остварења за 2016. као и план за 2017. годину је дат у висини од 4.040.184 КМ. Уважавајући остварење за првих девет мјесеци 2016. године које је ниже у односу на раније године, овај приход се за 2017. годину одобрава у висини 3.780.000 КМ.

Приход од аукција, односно додјеле прекограничних преносних капацитета представља врсту прихода који се третира у складу са чланом 16. Тарифне методологије. Ове приходе Компанија остварује од 2010. године, а према подацима из ранијих година и резултатима

годишње аукције за 2017. годину, укупни приход по основу додјеле прекограничних преносних капацитета за 2017. годину се одобрава у износу од 3.000.000 КМ.

Како је раније образложено, Компанија је укњижила ефекте процјене у пословне књиге од 1. јануара 2015. године. Као последица процјене поред увећаног трошка амортизације као протутежа јавља се приход односно *добит из капитала*. Поменути добит је у 2015. години износила 6.334.688 КМ а процјена остварења за 2016. годину износи 6.926.274,54 КМ. За 2017. годину одобрава се износ на нивоу 2016. године, односно 6.926.274,54 КМ по основу добити из капитала.

Компанија је у 2014. години остварила *приход по основу прикључака* од 23.418.080 КМ а у 2016. години процјена је 2.689.525 КМ. За 2017. годину Компанија није планирала приход од прикључака што је изазвало посебно занимање ДЕРК-а и умјешача. Компанија у свом одговору наглашава неизвјесност у погледу остварења овог прихода и даље образлаже: *“Приход од прикључака не смије бити одбитна ставка. Приход од прикључака је намењен искључиво за инвестиције у преносну мрежу, а не за покривање трошкова. То јасно пише у тарифној методологији и тога се регулатор мора држати члан 14. став (4). Према постојећим актима није могуће предвидјети да ли се може очекивати остварење прихода по основу нових прикључака у наредном периоду.”*

Наводи Компаније о третману овог прихода и његовом утицају на укупни приход представљају слободну интерпретацију одредбе из *Тарифне методологије*. Наиме, у складу са чланом 14. став (4) *Тарифне методологије* кроз мрежарину се не плаћа накнада за прикључак, већ се она посебно наплаћује од корисника система. На тај начин приход од прикључења улази у финансијске билансе Компаније на приходовној страни биланса успеха и третира се као одбитна ставка приликом израчуна потребног прихода. Уважавајући спознаје о активностима које се воде око изградње нових прикључака прије свега вјетропаркова, затим уважавајући исход спора какав је предложен у нацрту Одлуке о рјешавању спора у примјени Правилника о прикључку (ХЕ Мостарско блато), за 2017. годину одобрава се износ од 4.000.000 КМ по основу прихода од прикључака.

Потребни приход за обављање регулисане дјелатности се умањује за износ амортизације на донирана средства у висини од 2.410.208 КМ, а у складу са устаљеним принципима и праксом коју ДЕРК редовно примјењује приликом утврђивања тарифа за регулисане субјекте у својој надлежности.

На основу обављене анализе захтјева Компаније, Комисија је оцијенила да реална сума укупних трошкова и расхода Компаније износи 128.161.839, односно 107.475.788 КМ по одбитку претходно наведених прихода од прекограничне трговине, амортизације донираних средстава, финансијских прихода, добити из капитала и прихода од прикључака.

Енергија на основу које се израчунава преносна тарифа, у складу са *Тарифном методологијом*, процијењена је на основу остварења за 2016. годину које износи 11.948.365.012 kWh. Величина из Биланса електричне енергије на преносној мрежи за 2017. годину од 11.618.937.161 може се, с обзиром на остварење за 2016. годину, сматрати значајно потцијењеном, те се као објективна процјена за 2017. годину узима износ од 12.090.195.173 kWh.

Преносна мрежарина за снагу и преносна мрежарина за енергију израчунавају се према односу снаге и енергије 35 %:65 %, у складу са *Тарифном методологијом*.

Преносна мрежарина за снагу износи 1,472 КМ/кW и обрачунава се мјесечно купцима на основу збира неистовремених вршних оптерећења у тачкама преузимања. На основу Биланса електричне енергије на преносној мрежи за 2017. годину и односа преузете енергије и снаге из преносног система оствареног у 2016. години, одређује се укупни износ фактурисане снаге на годишњем нивоу од 25.550.000 кW.

Преносна мрежарина за енергију износи 0,578 фенинга/кWh као однос потребног прихода који се прикупља од купаца умањен за дио који се односи на снагу и преузете енергије из преносног система од 12.090.195.173 кWh.

Опредјељење ДЕРК-а је да обезбиједи уједначен приступ и суоднос у доношењу одлука о тарифама за рад Независног оператора система у БиХ и Електропреноса БиХ. Сходно томе, у погледу енергије преузете у пумпном режиму рада, Комисија одлучује да се, за енергију преузету у пумпном начину рада, произвођачима не наплаћује тарифа за услуге преноса.

Предње наведене тарифе, по увјерењу Комисије, осигуравају потребни приход за ефикасно, сигурно и поуздано пословање Компаније, односно омогућавају покриће свих разумно насталих трошкова и расхода у пословању.

У оквирима разумног дискреционог права Комисије да потврди репрезентативност и оправданост свих поднијетих података и тврдњи, да процјени степен вјероватноће остварења свих процијењених трошкова и расхода, на основу свеобухватног разматрања свих доказа истакнутих у захтјеву, извјештају водитеља поступка, коментарима подносиоца захтјева и заинтересованих (умјешача), Комисија доноси одлуку као у диспозитиву.

ДЕРК ће континуирано пратити ефекте примјене усвојених тарифа задржавајући право подешавања тарифа када оцијени да је то потребно.

Сходно члану 14. *Правилника о тарифном поступку*, подносилац захтјева као регулисани субјект има обавезу обезбиједити приступ јавности званично одобреној тарифи, тако да одлуком одобрена тарифа буде на располагању јавности у његовој главној канцеларији током радних дана и објављена на његовој интернет страници.

У складу са чланом 9.2 *Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини*, против одлуке о одобрењу тарифа се може покренути поступак пред Судом Босне и Херцеговине подношењем тужбе у року од 60 дана од дана пријема ове одлуке.

Број: 04-28-5-333-46/16

3. априла 2017. године

Тузла

Председавајући Комисије

Суад Зельковић